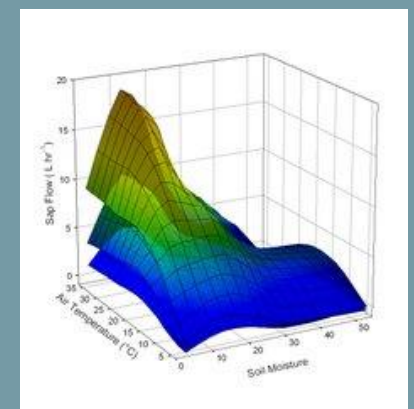
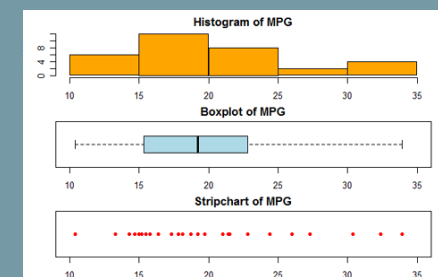
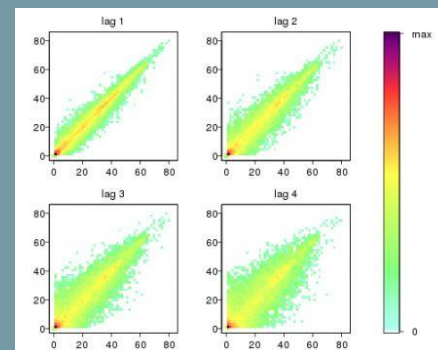

Základy práce v prostředí R 1

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Co je R

Výpočtové prostředí pro statistické analýzy (programový kód pro zpracování dat)

Vznikl na platformě prostředí S/S+ (Bell Laboratories) na univerzitě Auckland (Ross Ihaka & Robert Gentleman) (1995)

R je neustále kontrolováno (the “R Core Team”)

Funguje pod Windows, Linux, MacOS

Volně stažitelný <http://www.r-project.org/index.html> z archívu CRAN

<http://cran.at.r-project.org/> balíček Base – základní knihovny

Volně šiřitelný pod GNU public licence

Je to open source program

Lehký skriptovací jazyk nabízí objektově orientované programování (možnost využít kód v jiných jazycích C, Fortran)

Obsahuje knihovny (libraries) skládající se z balíčků (packages), které podporují různé vědní obory (bioinformatika, genetika, geografie, sociologie, ekonomie)

Různá rozšíření

Bioconductor (2002)

Statistický nástroj pro bioinformatiky (molekulární biologie, genetika)

Analýza DNA čipů, podpora FASTA formátu

Online připojení na biomedicínské zdroje NCBI

Taxonomie a fylogenetika (ape, ade4), ekologie (vegan), populační ekologie (primer), habitatová preference (adehabitat) ....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Proč R (výhody/nevýhody ?)

Komerční software-

- Omezené množství nástrojů, chybí některé specifické metody kvantitativní ekologie (výpočty indexů podobnosti, diverzity, populační modely).
- Dlouhé čekání na nové verze
- Nekompatibilita s jinými programy
- Nemožnost zasahovat do grafiky

R program-

- Ovládání pomocí příkazového řádku
- Načítání dat (nedostatek operační paměti)
- Problém zápisu a ukládání větších databází
- Úprava tabulek

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní syntaxe

R je striktní ve stylu zápisu (case sensitive)

Při nedodržení napíše (syntax error), sémantická chyba

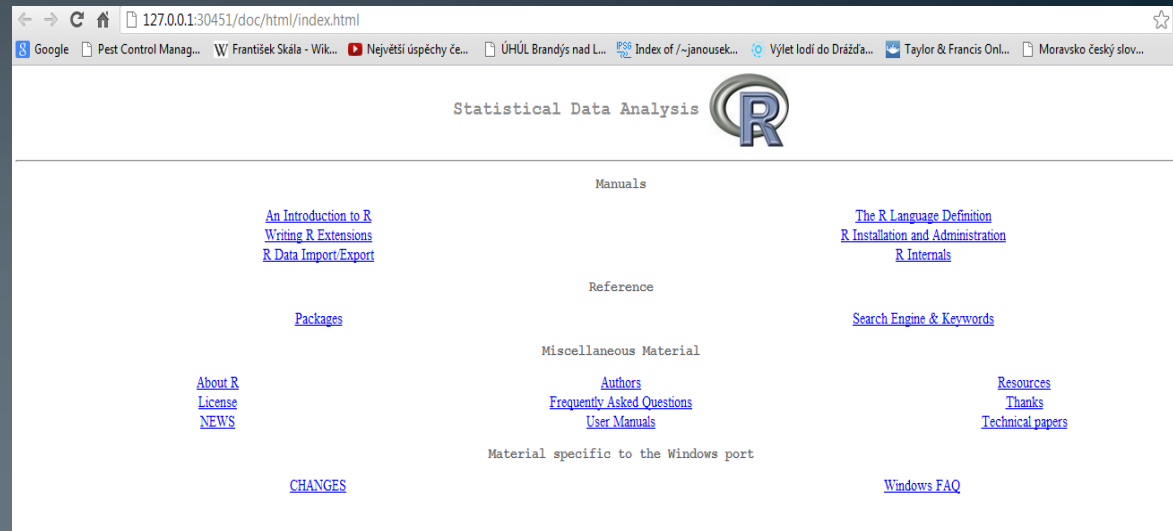
Všechny operace se provádějí pomocí vepisování příkazů (Arial, Courier New)

Parametry funkce a příkazu se

musí zadat do závorek ( )

Více příkazů na jednom řádku oddělíme středníkem ;

Složené funkce a příkazy které se mají spouštět postupně dáváme do složených závorek { }


```
glim (stats) R Documentation

Description
glim is used to fit generalized linear models, specified by giving a symbolic description of the linear predictor and a description of the error distribution.

Usage
glim(formula, family = gaussian, data, weights, subset,
     na.action, start = NULL, etastart, mstart, offset,
     control = list(...), model = TRUE, method = "glm.fit",
     x = FALSE, y = TRUE, contrasts = NULL, ...)

glim.fit(x, y, weights = rep(1, nobs),
        start = NULL, etastart = NULL, mstart = NULL,
        offset = rep(0, nobs), family = gaussian(),
        control = list(), intercept = TRUE)

## S3 method for class 'glm'
weights(object, type = c("prior", "working"), ...)

Arguments
formula an object of class "formula" (or one that can be coerced to that class): a symbolic description of the model to be fitted. The details of model specification are given under 'Details'.
family a description of the error distribution and link function to be used in the model. This can be a character string naming a family function, a family function or the result of a call to a family function. (See family for details of family functions.)
data an optional data frame, list or environment (or object coercible by as.data.frame to a data frame) containing the variables in the model. If not found in data, the variables are taken from environment(formula), typically the environment from which glim is called.
weights an optional vector of 'prior weights' to be used in the fitting process. Should be NULL or a numeric vector.
subset an optional vector specifying a subset of observations to be used in the fitting process.
na.action a function which indicates what should happen when the data contain NA. The default is set by the na.action setting of option, and is na.fail if that is unset. The 'factory-fresh' default is na.omit. Another possible value is NULL, no action. Value na.exclude can be useful.
start starting values for the parameters in the linear predictor.
etastart starting values for the linear predictor.
mstart starting values for the vector of means.
contrasts this can be used to specify in a usual known component
```

Nápověda

help.search(" ") hledání podtce kontextu
help ( ) nápověda pro danou funkci
PDF manuály – Help manuals
HTML nápověda – Help Html help
(seznam balíčků a funkcí v jednotlivých knihovnách)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

```
File Edit View Misc Packages Windows Help
RGui
R Console
ISBN 3-900051-07-0
Platform: i386-pc-mingw32/i386 (32-bit)
R is free software and comes with ABSOLUTELY NO WARRANTY.
You are welcome to redistribute it under certain conditions.
Type 'license()' or 'licence()' for distribution details.
Natural language support but running in an English locale
R is a collaborative project with many contributors.
Type 'contributors()' for more information and
'citation()' on how to cite R or R packages in publications.
Type 'demo()' for some demos, 'help()' for on-line help, or
'help.start()' for an HTML browser interface to help.
Type 'q()' to quit R.
[Previously saved workspace restored]
> cbind(1:3)
  [,1]
[1,]  1
[2,]  2
[3,]  3
> |
```

Práce s konzolou

Po instalaci a spuštění se objeví okno s konzolou (okno nápovědy, grafické okno, informační okno)

Statistické analýzy se zadávají pomocí klávesnice do příkazového řádku

Konzole rozlišuje velká malá písmena a diakritiku

V programu lze nalistovat předchozí příkazy použitím šipky nahoru

R je objektově orientovaný jazyk (proměnné, data, výsledky, funkce jsou objekty)

Objekty se vytvářejí přiřazením (přiřazovací operátor se napíše pomocí “<” a “-“: <-)

Import dat pomocí schránky (clipboard), csv formát, GIS.

Vymazání konzoly Edit – clear console

Dlouhý příkaz – rozdělíme ho stiskem klávesy enter (na jednom řádku až 128 znaků)

Ukončení programu R (q)

R používá desetinou tečku ne čárku !!!

Vzhled konzoly lze měnit Edit – GUI preferences

Příklad tvorby objektů

```
X<- 3+4
```

```
Y<- 5-7
```

```
Z<-X/Y
```

```
M<- sqrt(Z^2) # výpočet příkladu
```

```
ls () vypíše všechny objekty
```

```
rm () vymaže všechny objekty
```

```
str() podrobnosti o objektu
```


INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Práce s objekty

Objekty nemohou začínat číslicí ani matematickými operátory nebo funkcemi, nesmí se shodovat s názvem jiného objektu

Rozdělení názvu objektu pomocí tečky

Každý objekt patří do určité třídy podle toho s ním pracujeme (číslo, vektor, faktor, pole, matice, tabulka, funkce, rovnice)

Řada funkcí pracuje pro různé třídy objektů různě

Objekty se ukládají do paměti jsou součástí workspace ukládá se File – Save Workspace

`str( )` podrobnosti o objektu, typ objektu

`class ( )` určí třídu objektu

`objects ( )` – vypíše používané objekty

`attributes()` – vypíše vlastnosti objektu

`search ( )` – zjistí které knihovny a tabulky jsou zpřístupněny

`rm(list=ls())` – vymaže všechny objekty

Generické funkce – vyhodnocení třídy objektu → zpracování funkcí nejvhodnější pro daný objekt (summary, plot)

Práce s knihovnami a balíčky

Základní balíček neobsahuje některé knihovny

Instalace

`install.packages(" ")`

`Packages - instal Packages/ update Packages`

`library()` přiinstaluje knihovnu

Základní typy vektorových tříd

Celá čísla (integer);

Reálná čísla (numeric);

Písmena (character);

Logické hodnoty (logical);

Vzorec $Y \sim x+z+e$ (formula);

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vkládání Dat

`scan("clipboard")` čtení vektorů, matic ...

Čte data sekvenčně jak jsou uložena v souboru (vhodná pro nepravidelná data)

`read.table("clipboard")`

Převádí soubor do dlouhého řetězce

`read.csv("/Users/artemis/Desktop/rock_lichen_data.csv")`

Čtení dat s tabulkových programů

Kde najdu data `getwd()`

Změna adresáře `setwd("C:/Users/jmeno/Desktop/")`

export dat

`write.table(x,"xx.xls",sep='\t')`

`write.csv(x, file = "foo.csv")`

```
> 1:10
```

```
[1] 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
```

```
> c(1.1, 25, 3.32, 4, 12, 14, 85)
```

```
[1] 1.10 25.00 3.32 4.00 12.00 14.00  
85.00
```

```
> matrix(c(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,  
9), nrow = 3, ncol = 3)
```

```
> array(c(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9),  
c(3, 3))
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ukládání obrázků do souboru

postskript (.ps)

```
x<-postscript(file=„muj.graf.ps“,width=, height=,horizontal=T/F)
```

portable document format (.pdf)

```
x<- pdf(file = "muj.graf.pdf", width =, height = )
```

Bitové mapy (.png, .jpg, .tiff)

```
x<- jpeg(filename = "mujboxplot.jpg", width = , height =, quality =)
```

```
tiff(file="coc2.tiff", width=17, height=17, units="cm", pointsize=9, res=400,  
type="window", antialias="default")
```

```
boxplot(f~factor(fortype2,levels=c("forest.interior","forest.edge","solitaire.tree","me  
adow")),data=x,xlab="Habitats",ylab="Predation  
probability",cex.axis=1.5,cex.lab=1.5)
```

```
dev.off()
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Chybějící hodnoty (NA)

Chybějící hodnoty ovlivní způsob fitování modelu, mohou snížit sílu statistické analýzy
Některé funkce nepracují s chybějícími hodnotami v základním nastavení (průměr)

```
x<-c(4,5,6,7,NA)
```

```
mean(x)
```

```
na.rm= TRUE odstraní chybějící hodnoty
```

```
mean(x, na.rm=T)
```

Zjištění lokalizace chybějících hodnot

```
xx<- c(1:5,NA,NA,8:13)
```

```
which(is.na(xx))
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tvorba vektorů a jednoduchých objektů

Vektor je proměnná s jedním nebo více hodnotami

Hodnoty mohou být přiřazeny do vektoru mnoha způsoby

```
x<- 1:10
```

```
x<- c (1,2,3,4,5,6,7,8,9,10) řetězíčí funkce
```

```
x<- scan()
```

```
names(x)<-0:9
```

```
as.vector(x)
```

Nejběžnější forma jak přidělit data do vektoru je načíst data z externího zdroje

```
read.table(" ")
```

```
seq (from=, to= , by=, lenght.out=) vytvořím sekvenci
```

```
rep (x, times= , each= , lenght.out=) opakování prvků vektoru
```

Vektorové funkce

```
max, min, sum, sort, order,
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tvorba matic, polí, seznamů, faktorů & tabulek

Matice

`matrix (data= , nrow=, ncol=, byrow=T/F, dimnames=list(xy=c(),xz=1:5))`

`mymat (2,1)` vypíše prvek v 2 řádku a 1 sloupci

Pole

`array(data=, dim=c(4,2), dimnames=list())`

List

`x<-list(matice=matrix(1:8,2,4),data=c("a","b","c"))`

Tabulka (může obsahovat různé typy dat ale vždy jeden v každém sloupci)

`x[c(2,1)]` vypis druhého objektu a následně prvního

`data.frame(rr=c(), bs=c(),va=c())`

`fix(data.frame)` úprava tabulky

`mytab[ , "název sloupce"]` nebo `[, 2]` vvypis sloupce

`mytab [1:2,]` vypis řádků

`mytab[x$město=="Brno",]` vypis tabulky s vybranými hodnotami

`x$město` vypis sloupce

Faktor (vektor znaku, které jsou ordinální nebo nominální)

`factor(c(1,2,3,4), exclude=1, ordered=T)`

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úprava tabulek, polí a matic

Nejlehčí editace pomocí funkcí `fix()` & `edit()`

`append(x,c(2,5,4))` # přidá hodnoty k vektoru nebo tabulce

`cbind(x1=c( ),x2=c( )); rbind( )` # sloučí vektory po sloupcích a řádcích

`sort(c( ),decreasing=T)` #seřadit hodnoty

`my.sort<-order(my.tab[,2],my.tab$město)` #řazení podle sloupce 2 a potom 1

`my.tab[my.sort,]` #výpis nově seřazené tabulky

`replace(my.tab$město,list=c(4,5),values=c(7,8))` # nahradí hodnoty v tabulce

`unique(my.tab)` # nezobrazí duplikované řádky

`subset(my.tab,x>3)` # vzbere y tabulky určité hodnoty

`names(my.tab)<- c("aa", "as", "ds")` # změna názvu

`t(x)` transpozice matic

`x %*% t(x)` # násobení matic

`rowsum(x)` # suma v každém řádku

`colsum(x)` # suma v každém sloupci

`apply(x, margin=1, fun=sum)` sečti přes řádky (výpočet funkcí pro každý řádek nebo dimenze)

`apply(x,2,function(x) sum(x+2))`

`factor(x)` vytváří z vektoru objekt typu factor

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Funkce pro práci s vektory

`paste (c("a", "s", "g"), c(1,2,3) )` #slučování vektorů

Hromadné provádění výpočtů na objektech

`rowSums ()`, `colSums ()`, `rowMeans ()`, ...

`table (x)` spočítá četnosti faktorů

`lapply (x,sd)`, `sapply (x,sum)` provádí výpočty funkcí v jednotlivých položkách seznamu

`tapply (x$plat,x$meno,mean)` výpočet pro tříděná data v tabulce

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Programování

Je objektivě orientovaný program

(regrese v SAS, SPSS, NCSS vyhodí velké množství výsledků; R ukáže je to co vypíšeme do příkazového řádku)

Polymorfní příkazy stejná funkce může být použita na různé typy objektů, výsledek záleží na typu objektu

R je více programovací jazyk než soubor diskretních příkazů (možná kombinace více příkazů)

Smyčka (Loop)

```
x <- c(5,12,13)
```

```
for (n in x) print(n^2)
```

```
[1] 25
```

```
[1] 144
```

```
[1] 169
```

Vlastní Funkce

```
pr<-function(a=1,b=3,x=5:10) {y<-
```

```
a*x+b
```

```
list (hodnoty=y, graf=plot(x,y))}
```

```
pr()
```

If else

```
If (is.vector (x) mean (x) else apply
```

```
(x,2,mean)
```

While

```
while (exist(name<-paste(x,j,sep="")))
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

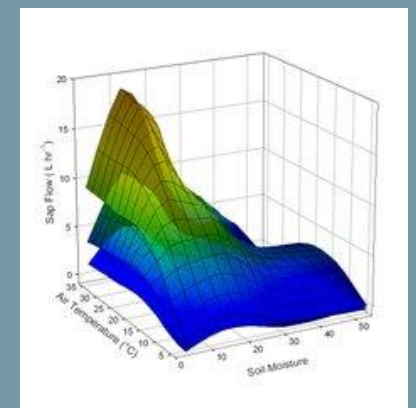
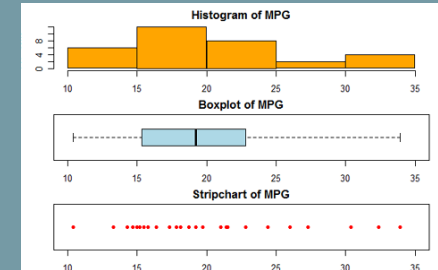
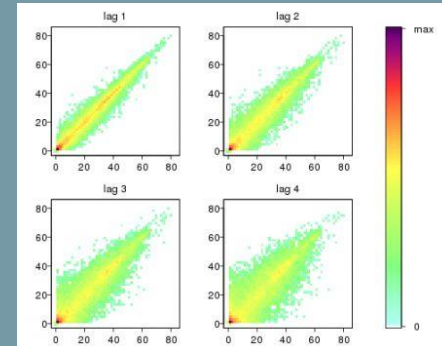

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základy práce v prostředí R 2

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

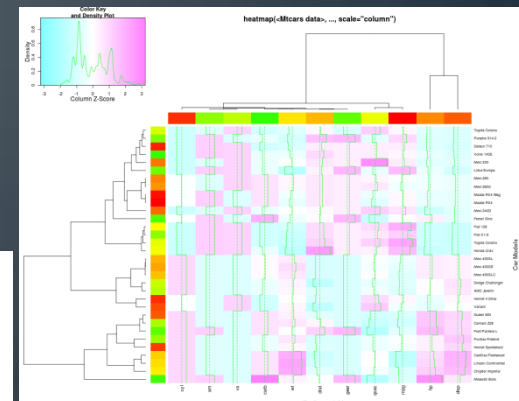
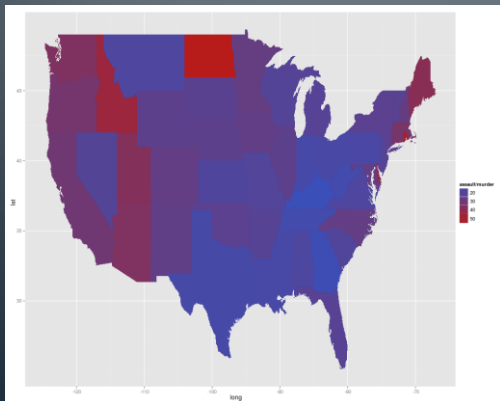
Úvod do grafického prostředí

Grafické prostředí

Grafické funkce mohou být rozděleny do 3 kategorií

- Grafika High level** (generují grafy v novém grafickém okně, osy, popisky, body) funkce- `plot`, `hist`, `dotplot`
- Grafika Low level** (upravují a zlepšují už existující grafy přidávající více objektů a informací) `lines ()`, `points ()`, `text ()`, `axis ()`
- Interaktivní grafy** (umožňuje odebírání a přidávání dat z grafů)

Propracovanější grafy (lattice, rgl, gplots, ggplot2, IDPmisc)

Interaktivní grafika

OrdiClust

- Input (dataframe OR dudi) -
 Input dataframe : tab2 Set 271 14
 Input dudi : Set

Ordination method :

- Ordination method -
 cPCA
 nPCA
 COA
 MCA
 Submit

- Ordination graph -
 X-axis : 1
 Y-axis : 2
 Plot rows
 Plot columns

Number of axes : 2 Set

Cluster analysis :

- Distance -
 Euclidean
 maximum
 manhattan
 canberra
 binary
 minkowski
 dudi (ade4)

- Cluster method -
 ward
 single
 complete
 average
 mcquitty
 median
 centroid
 Submit

Number of groups

Number of groups : 4 Cut tree
 Level height : 7.26292 Cut tree
 Inertia ratio : 49% Draw curve
 BGA MCTest p-value : 0.001

Colors
 Ellipses
 Conv. hulls

4
 0 5 10 15 20
 Dismiss Submit

Box-Cox Demo

Raw Data $\lambda = -1.05$

Raw Residuals $\lambda = -1.05$

lambda: -1.05

Hscale: 2 Vscale: 1.5
 Refresh Exit

Přehled typů grafů

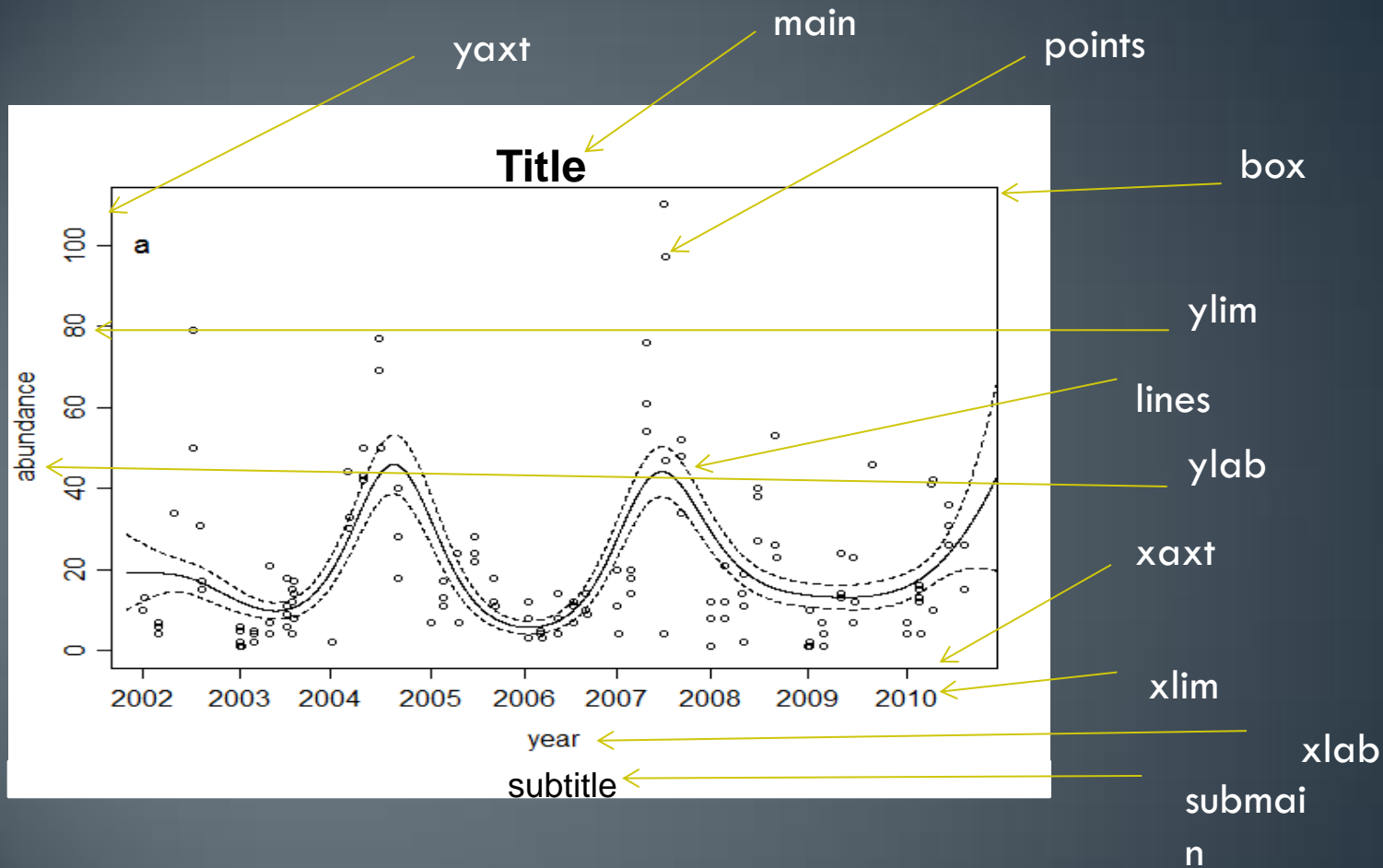
Základní grafy: plot (normální graf), boxplot (krabicový graf), barplot (sloupcový graf), pie (koláčový graf), matplot (graf s více řadami dat), persp (prostorový)

Speciální grafy: pairs (skupina xy grafů), steam (stonek a listy), mosaicplot (mozaikový graf), fourfoldplot (čtyřlístkový graf), assocplot (zobrazení vztahu mezi očekávanou a naměřenou hodnotou)

3D bodové grafy: coplot, pairs, levelplot, xyplot, bwplot

3D grafy: contour, persp, plot3d.ca

Grafické prvky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

High level- grafické funkce

- **Bodové grafy** – `plot (x,y)` zobrazení závislosti kvantitativních proměnných
- **Grafy rozdělení** – rozdělení náhodné proměnné `hist ()`, `stem ()`, `qqnorm()`, `qqline()`, `qqplot ()` – rankitový graf srovnává kvantily z předpokládaného normálního rozdělení a empirické kvantily
- **Krabicové grafy** – `boxplot (x,y)` alternativní způsob zobrazení popisných statistik (poloha-průměr, medián, variabilita a tvar- kvantily)
- **Lattice grafy** – `lattice (y~x|A)` vhodné pro vykreslení závislosti spojitých proměnných pro různé úrovně kategoriální proměnné
- **Interakční grafy** – `interaction.plot()` zobrazí průměry závislé proměnné pro všechny úrovně vysvětlující proměnné
- **Sloupcové grafy** – `barplot ()` nejčastěji slouží k porovnání četností
- **Párové grafy**- `pairs ()` vhodný pro zjištění vztahů mezi několika proměnnými

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

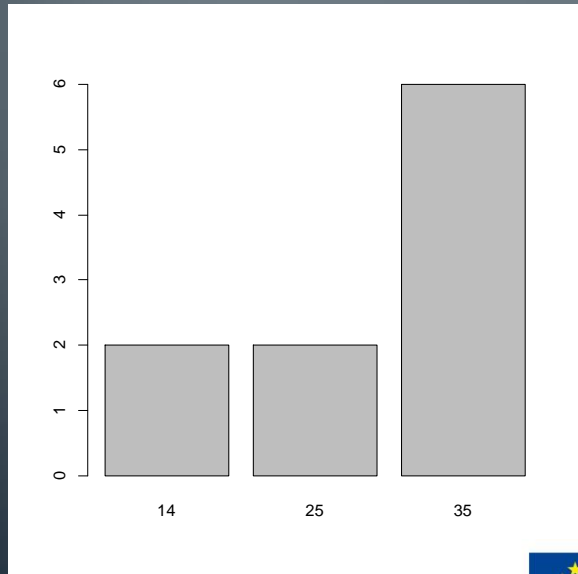
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

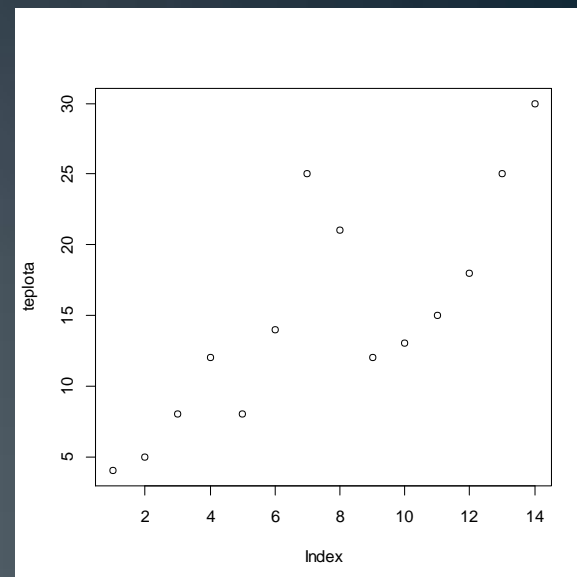
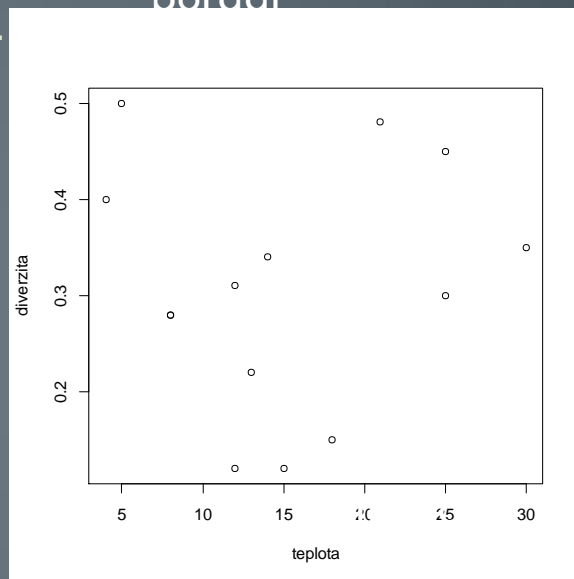
Funkce plot ()

Funkce plot je generická funkce vyhodnocující třídu objektu a podle toho přiřadí k objektu nejvhodnější funkci.

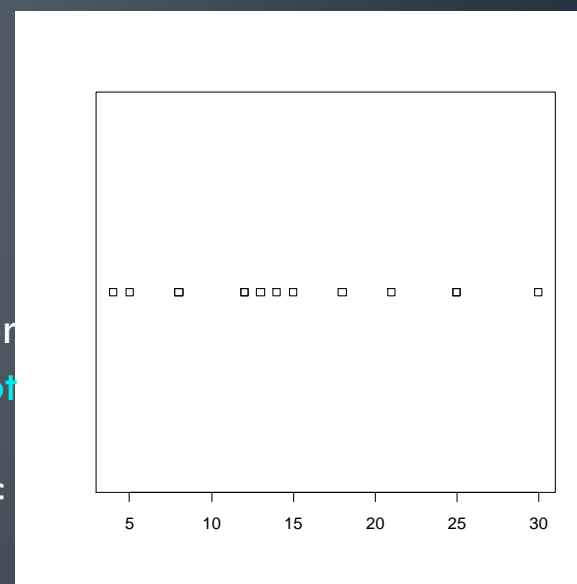
plot(x,y) nebo plot(y~x), funkce plot vytvoří scatterplot

plot(x), z numerického vektoru funkce plot vytvoří časovou řadu, graf teploty v závislosti na jejich pořadí

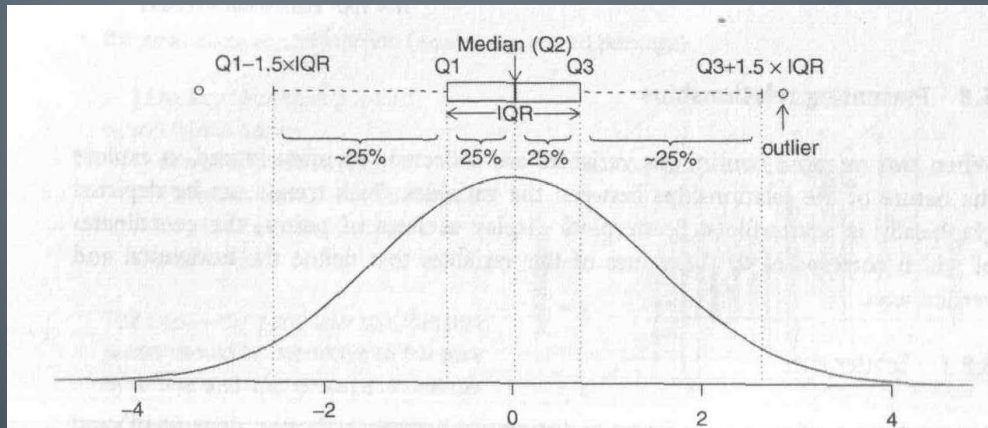
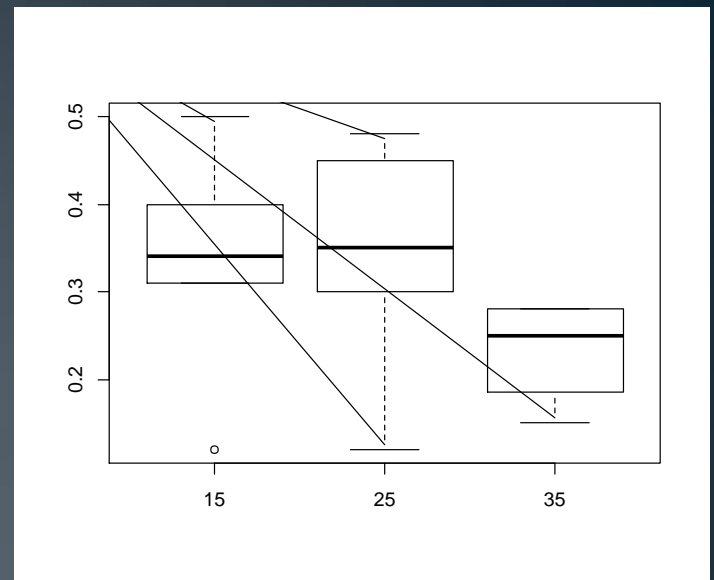

pak funkce plot(y) vytvoří sloupcový graf barplot

plot(~x), tato forma funkce plot vytvoří stripchart

`plot(x,y)` nebo `plot(y~x)`,
jestliže x je faktor a y
vektor, funkce `plot()` vytvoří
`boxplot()` y pro každou
hodnotu x .

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Grafické parametry

Grafické parametry upravují vlastnosti high a low grafických funkcí

Základní nastavení grafu při otevření grafického okna (před vykreslením grafu) !!!

Každý z těchto parametrů může být zadán jako argument do funkce `par ()`

`par ()` globální grafický parametr který se aplikuje na všechny funkce aktivní v grafickém okně

`par (mfrow=c(1,3))` první číslo specifikuje počet řádků druhé počet sloupců

Parametry zodpovědné za kontrolu rozměrů a rozvržení grafického okna

`din` – šířka grafického okna

`fin` – šířka vykreslovací oblasti

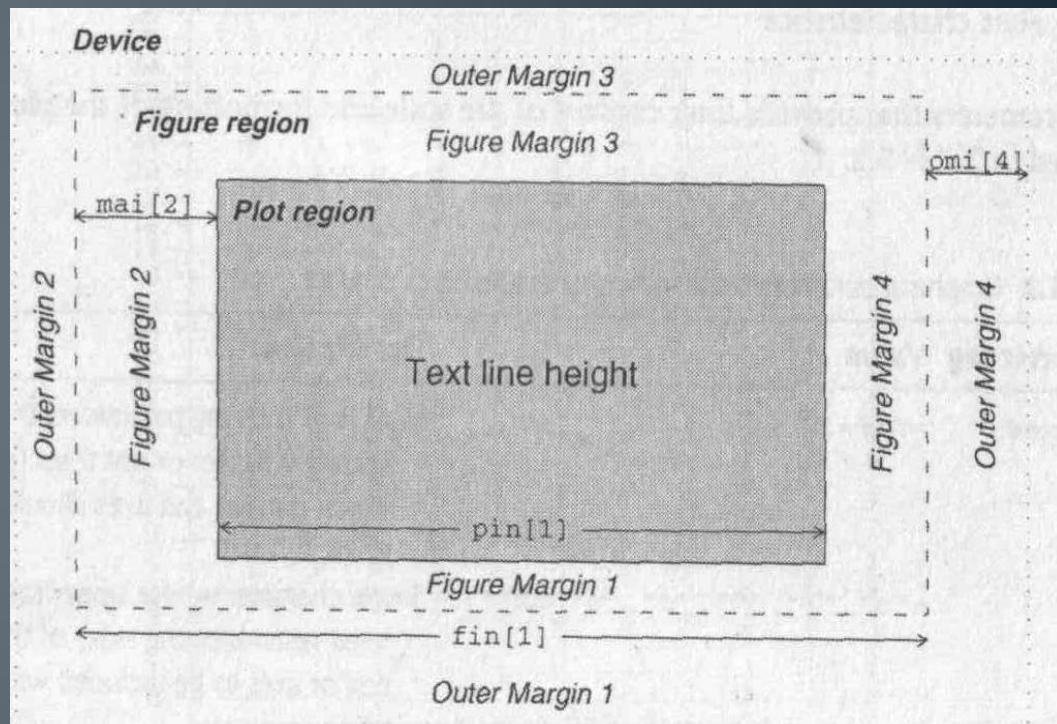
`pin` – šířka grafu

`fig c(left, right, bottom, top)` – souřadnice vykreslovací oblasti

`mai c(bottom, left, top, right)` velikost okrajů vykreslovací oblasti

`mar` počet řádků na okrajích vykreslovací oblasti

`omi c()` velikost vnějších okrajů

Argumenty Funkce plot ()

Je generická funkce produkující různé typy grafů podle třídy objektu.
Výsledný graf lze upravovat podle nastavení argumentů grafu.

Základní argumenty:

`type` ("p"-bodový, "l"-liniový, "n"-nevynášet) typ grafu

`axes` (true/false) vykreslení os

`xlab`, `ylab` () pojmenování os

`xlim`, `ylim` () měřítko os

`bty` () typ ohraničení grafu

`cex` () relativní velikost znaků a textu (jak mají být zvětšeny v poměru k základní velikosti) `cex.lab`- velikost znaku názvu os, `cex.axis`- velikost znaku popisků os

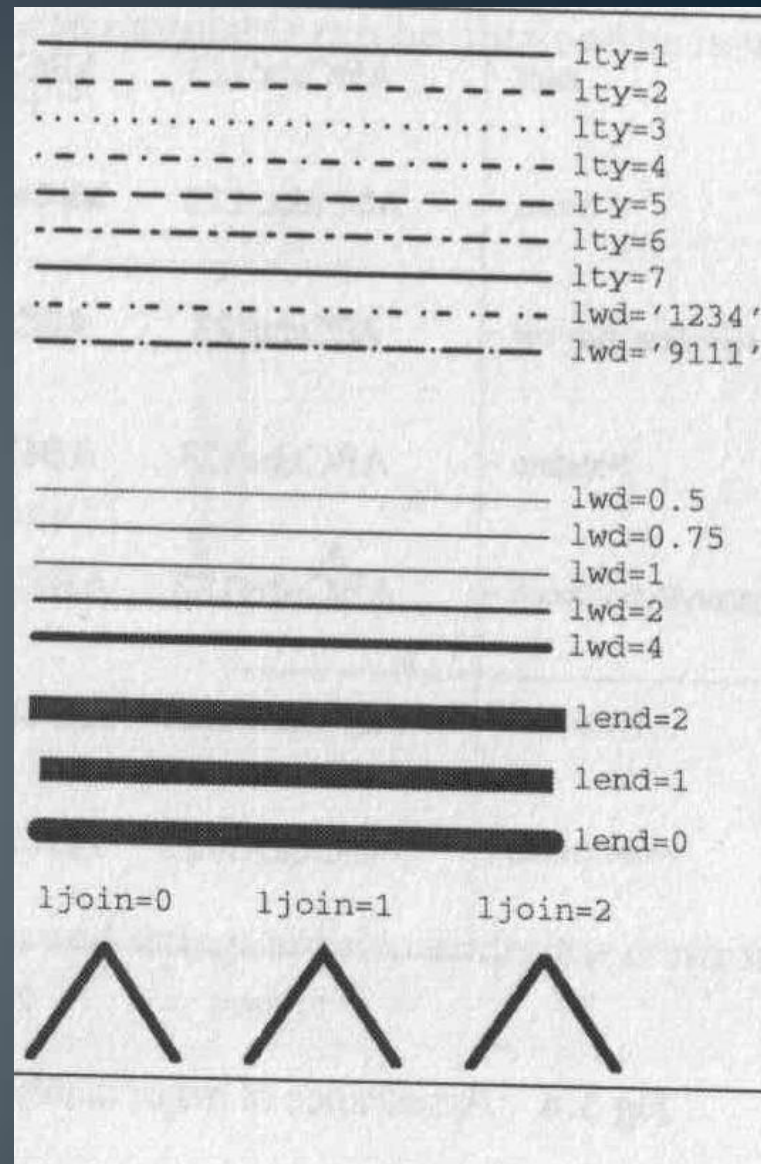
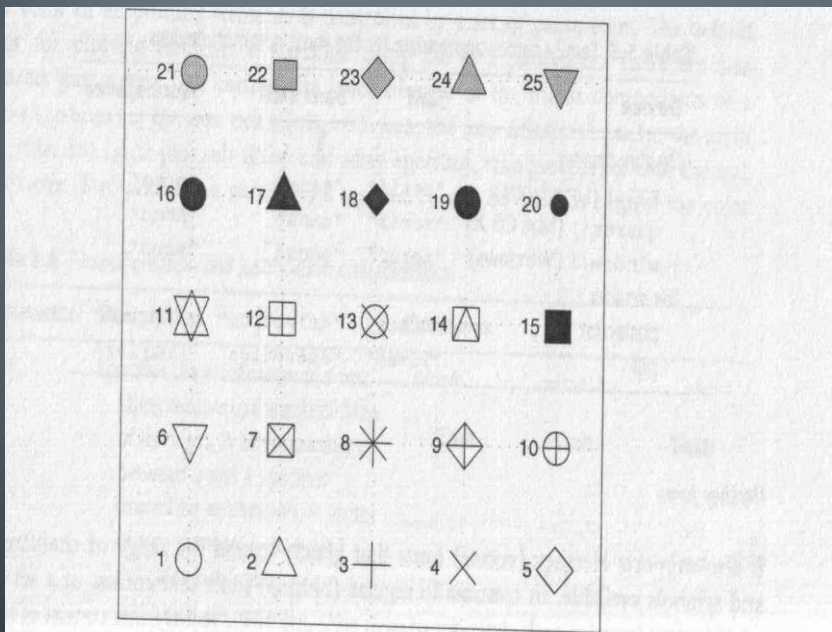
`xaxt`, `yaxt` ="y" , "n" – jestli se mají vykreslit osy

`xlog`, `ylog` =T, F – jestli se mají osy vykreslovat na logaritmické škále

`las` c(1-xy vodorovně, 2- x svisle, y vodorovně) – otočení popisků

OS

Typ, šířka čáry a typ vykreslovaných bodů

Font a vzhled písma

```
Plot  
(family="serif"  
, font=2)
```

	Common fonts			
sans	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
serif	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
mono	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
	Postscript/PDF fonts			
Helvetica-Narrow	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
Palatino	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
NewCenturySchoolbook	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
Bookman	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
AvantGarde	ABCabc123	ABCabc123	<i>ABCabc123</i>	<i>ABCabc123</i>
	1 (Plain)	2 (Bold)	3 (Italic)	4 (Bold + Italic)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

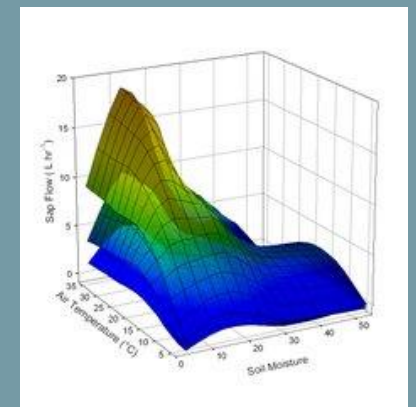
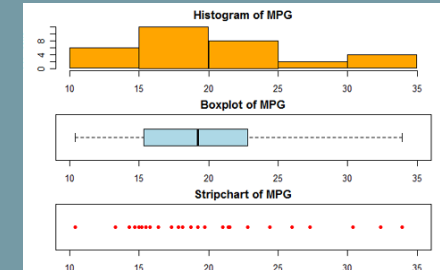
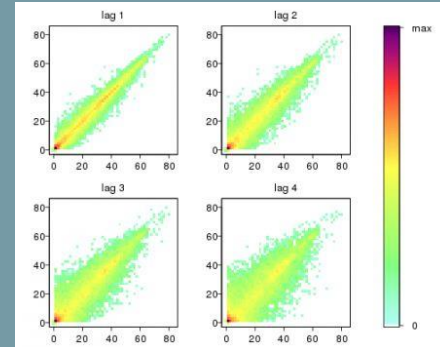

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základy práce v prostředí R 3

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tvorba a vkládání legendy do grafu

`legend (x,y)` souřadnice legendy v grafu
`title = "teplota"` pojmenování legendy
`box.lty, box.lwd` typ a tloušťka čáry ohraničující legendu
`bg="grey"` barva pozadí,
`text.col("red","black","yellow")` barva písma
`horiz= T` horizontální poloha
`pch =c(1,2,3)` typ vykreslovaného bodu
`fill=c("gray")` barva výplně bodu
`pt.cex =1:3` relativní velikost bodu
`pt.lwd=2` šířka ohraničení bodu
`lty=c(1,2,3)` typ čáry
`lwd =c(1.5)` šířka čáry

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

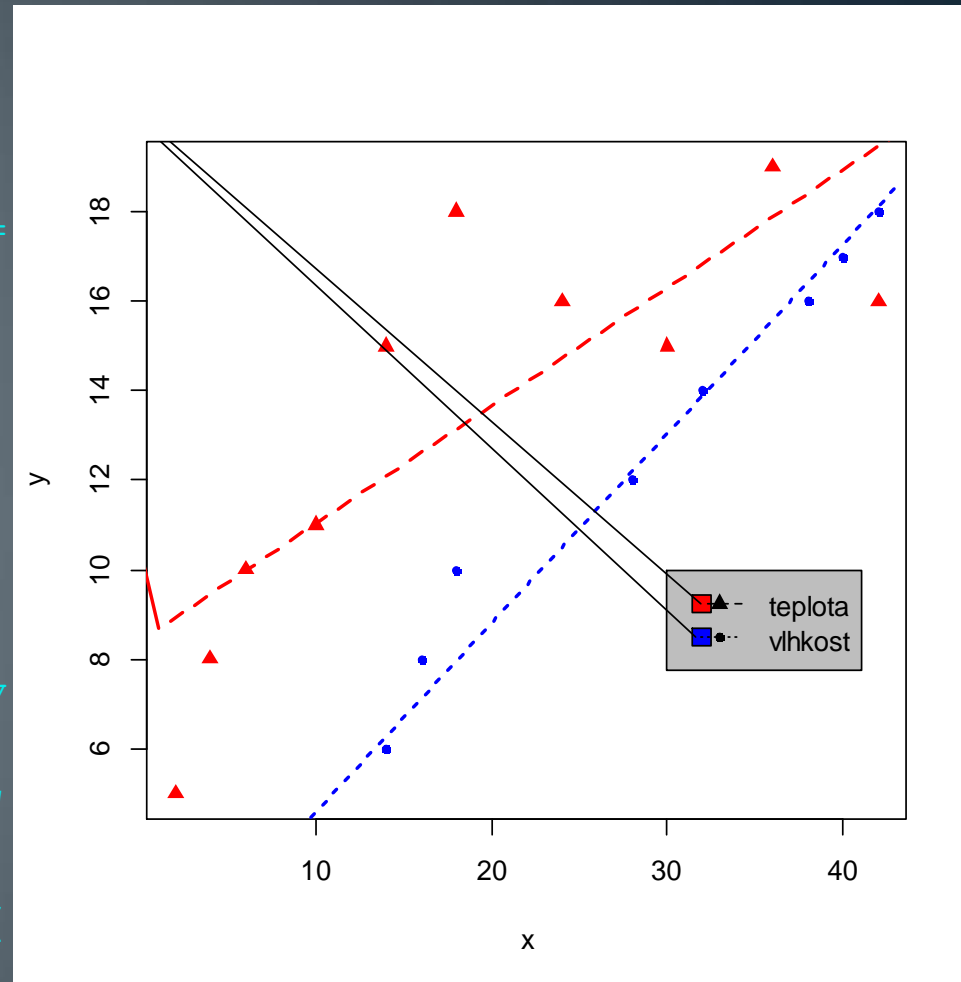
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

```

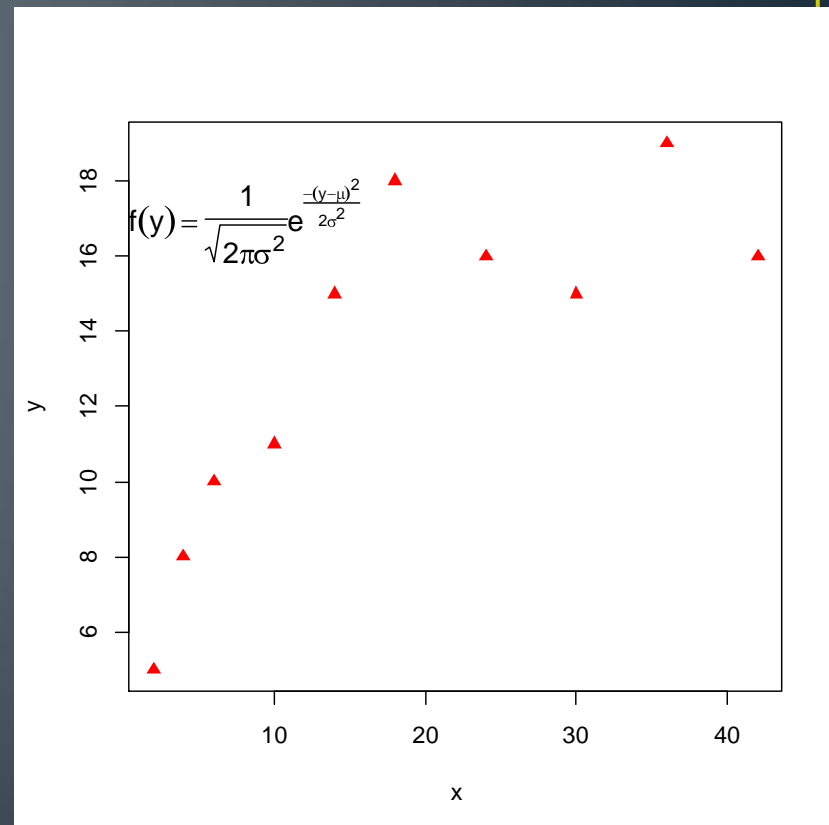
x<-
c(2,4,6,10,14,18,24,30,36,42)
y<-
c(5,8,10,11,15,18,16,15,19,16)
plot(y~x,pch=17,col="red")
lm1<-lm(y~x)
abline(lm1,lwd=2,col="red",lty=
2)
x2<-
c(7,10,14,16,18,28,32,38,40,42)
y2<-
c(2,4,6,8,10,12,14,16,17,18)
points(y2~x2,pch=20,col="blue")
lm2<-lm(y2~x2)
abline(lm2,lwd=2,col="blue",lty
=3)
legend(30,10,legend=c("teplota"
,"vlhkost"),bg="grey",pch=c(17,
20),fill=c("red","blue"),lty=c(
2,3))

```


Vkládání vzorců a textu

- `text(8,17,`
`expression(f(y)==frac(1,sqrt(2*pi*sigma^2)`
`)*e^frac(-(y-mu)^2,2*sigma^2)),cex=1.25)`

Vykreslování os

`side` – výběr osy

`at` – na jakém místě se zobrazí body na ose

`labels` – zobrazí popisky k jednotlivým bodům

`line` – specifikuje počet textových řádků od kraje

`lwd` – šířka čáry

`lty` – typ čáry

`col` – barva čáry

`padj` – specifikuje vzdálenost popisků od osy

`tick` – specifikuje jestli se má vypsát osa

```
axis(side=1,at=c(10,
20,30),labels=c("low",
"medium","high"),l
ine=-
1,lwd=2,lty=3,col="b
lue",padj=0,tick=F)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

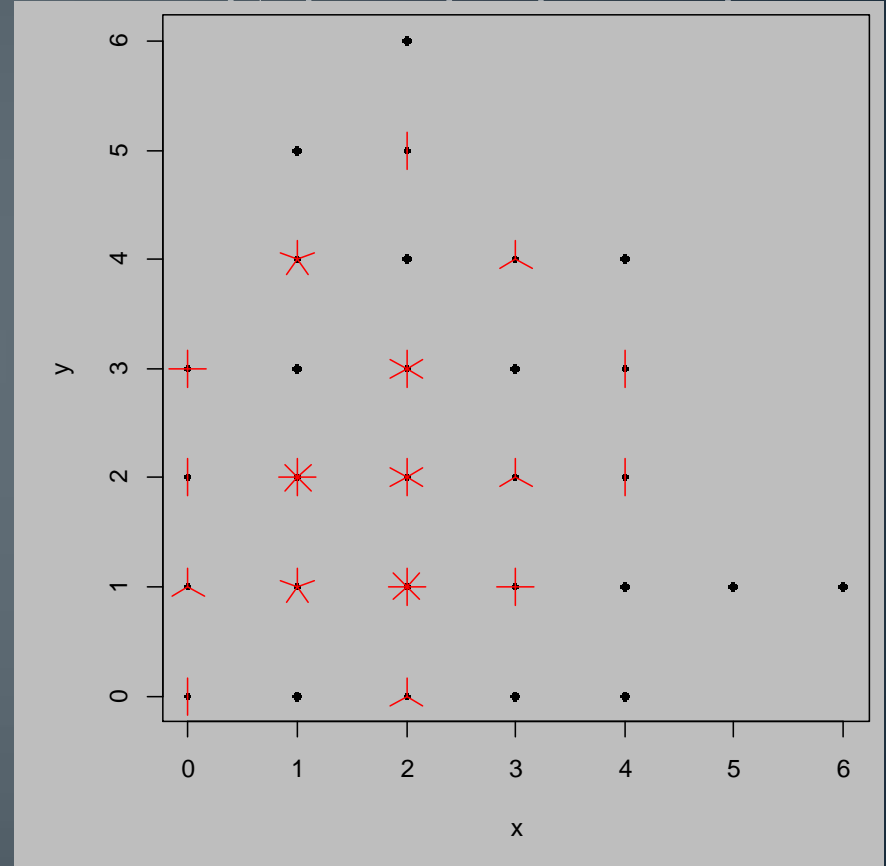
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pokročilejší grafy

`sunflowerplot` – xy graf (slunečnicový), překrývající body se zobrazují jako lístečky

```
x<-rpois(80,2)
y<-rpois(80,2)
sunflowerplot(x,y)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

`Fourfoldplot` (čtyřlístkový graf), znázorňuje vztahy v čtyřpolní tabulce. V grafu jsou znázorněny také konfidenční intervaly.

`x` – matice dat

`color` – barevné rozlišení

`conf.level` – vykreslí konfidenční intervaly

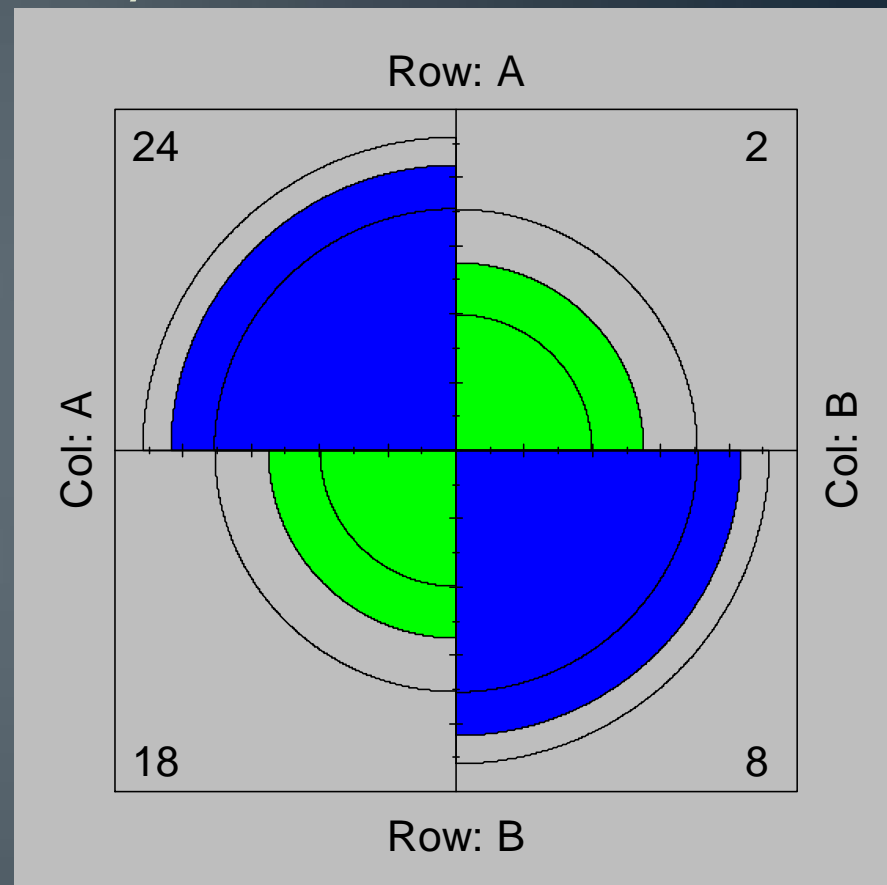
`std` – standardizace dat („margin“- vyvážení po uhlopříčkách)

`margins = 2` standardizace po sloupcích, 1 po řádcích, `c(1,2)` obojí

```
x<-
```

```
array(c(24,18,2,8),di  
m=c(2,2))
```

```
fourfoldplot(x,color=  
c("green","blue"))
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

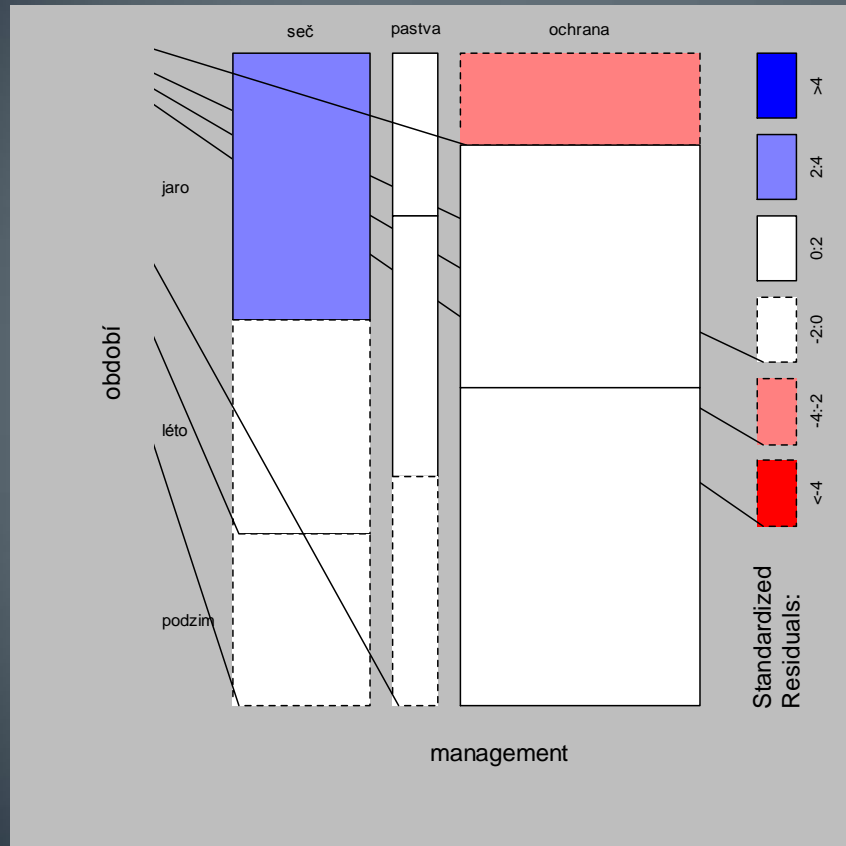
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mosaic plot – vytváří graf s obdélníky s délkou stran podle velikosti vzorku. Využívá se pro znázornění dat v kontingenčních tabulkách

aa<-

```
array(c(25,5,15,20,8,40,16,7,52),dim=c(3,3),dimnames=list("management"=c("seč", "pastva", "ochrana"),období=c("jaro", "léto", "podzim")))
```

shade – barevné odlišení residuálů

off – velikost mezer mezi obdélníky

las – popisky os

type – typ residuálů

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

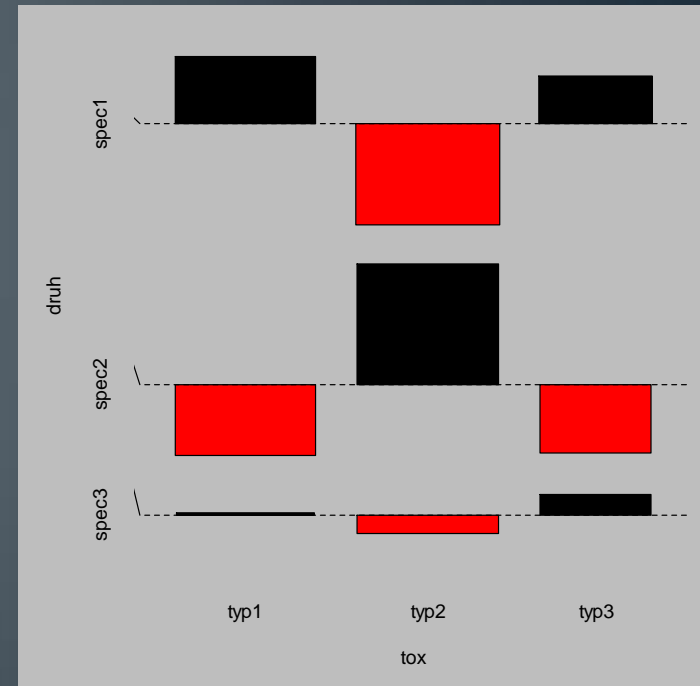
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

`assocplot` – graficky zobrazuje vztahy mezi očekávanými a naměřenými hodnotami v kontingenční tabulce.

V případě že jsou naměřené hodnoty vyšší než očekávané, obdélník se vykreslí černě, v opačném případě červeně.

```
tabb<-  
as.table(array(c(35,26,22,26  
,39,16,30,30,20),c(3,3),  
+  
list(tox=c("typ1","typ2","ty  
p3"),druh=c("spec1","spec2",  
"spec3"))))  
assocplot(tabb)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

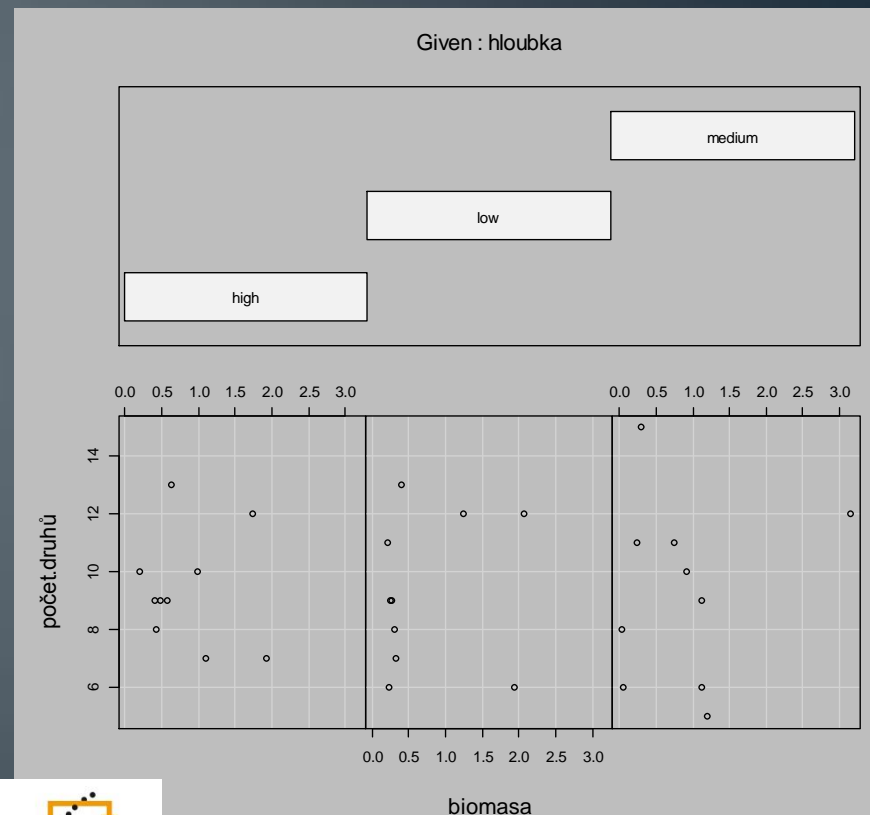
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Coplot – xy graf znázorňující závislost dvou proměnných, rozdělených podle určité úrovně.

```
tabb<-  
data.frame(hloubka=rep(c("low", "medium", "high"), 10), biomasa=abs(rnorm(30)),  
+ počet.druhů=rpois(30, 10))
```

```
coplot(počet.druhů ~  
biomasa | hloubka, data =  
tabb, rows=1)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

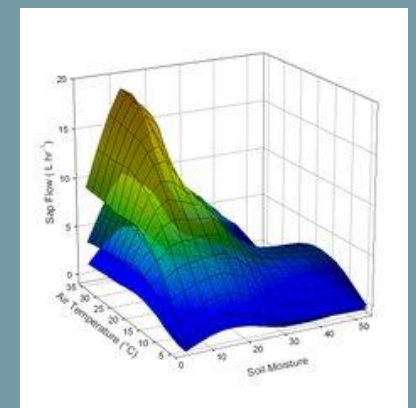
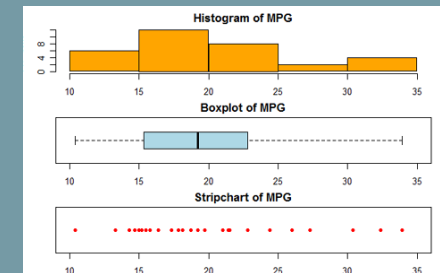
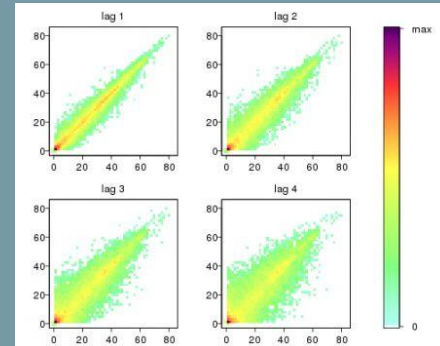
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základy práce v prostředí R 4

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozdělení četnosti

`table ()` umožňuje rozdělení jednotlivých částí variační řady, funkce vypočítává absolutní četnosti

```
x<-rpois(80,2)
```

```
čet<-table(x)
```

Výpočet relativních četností

```
r.čet<-čet/sum(čet)
```

Výpočet kumulativní četnosti

```
cum.čet<-cumsum(čet)
```

Výpočet relativní kumulativní četnosti

```
cum.r.čet<-cumsum(r.čet)
```

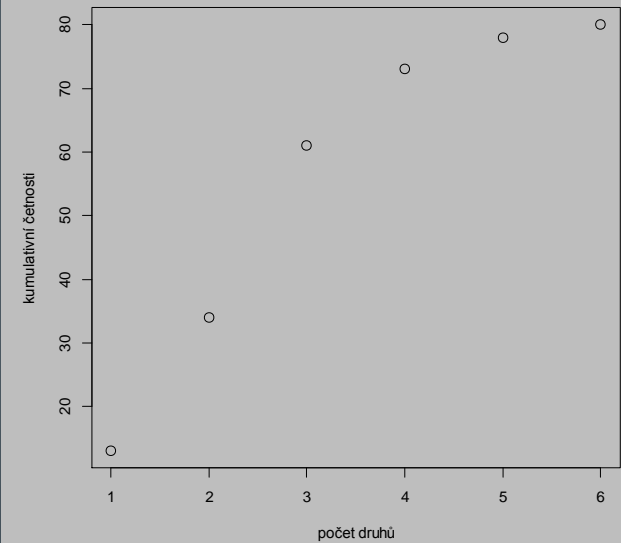
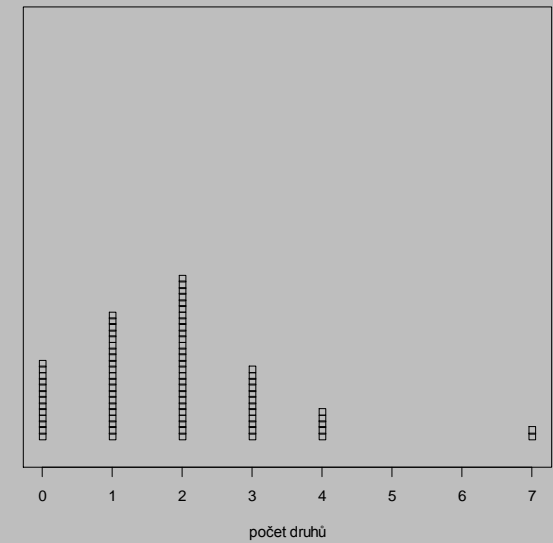
Tabulka četností

```
tabb<- cbind(n=čet, f=r.čet, N=cum.čet, F=cum.r.čet)
```



```
dotchart (sort (x), xlab="počet  
druhů")  
stripchart (x, "stack", xlab="počet  
druhů", ylim=c(0, 30))
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Intervalové rozdělení četnosti

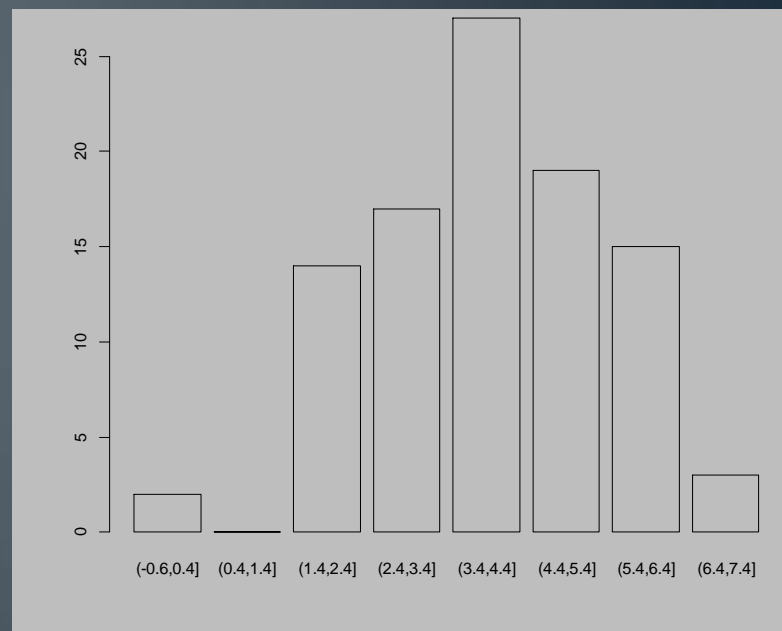
```
xn<-rnorm(100,4,1.5)
range(xn) vybere minimální a
maximální hodnotu
range(x)[2]-range(x)[1]
variační rozpětí
seq(-0.6, 7.9,1) vytvoříme si
vlastní intervaly četnosti
pretty(xn, n=8) automatický se
vytvoří intervaly četnosti
```

```
čet<-cut(xn,breaks=seq(-0.6,
7.9,1), include=T) výpočet
četností
```

```
abs<-table(čet)
```

Výpočet intervalového rozdělení četností pomocí funkce `hist`

```
hist(xn,plot=F)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Typy rozdělení dat

Diskrétní rozdělení náhodné proměnné

Binomické rozdělení

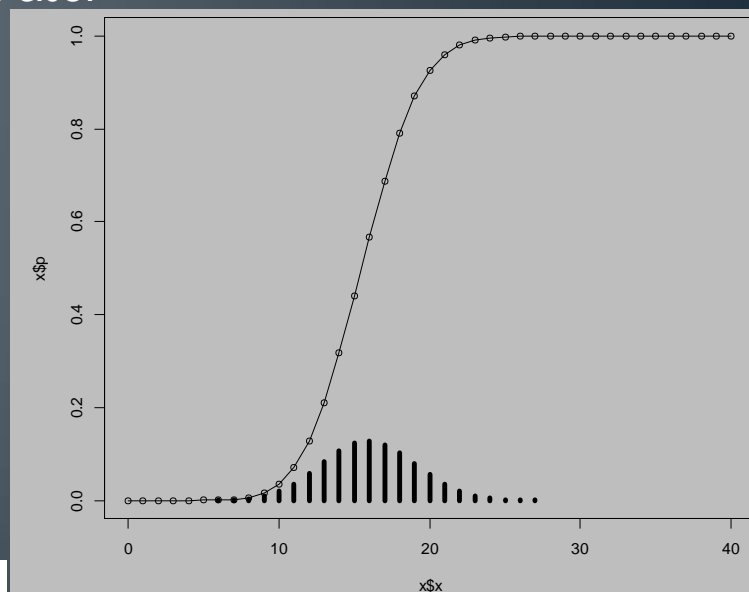
`dbinom (x, size, prob)` – rozdělení pravděpodobnosti

`pbinom (q, size, prob)` – distribuční funkce

`qbinom (p, size, prob)` – kvantily rozdělení

`rbinom (n, size, prob)` – generátor náhodných čísel

```
x<-  
data.frame(x=0:40, p=dbinom(0:40,  
40, 0.4), F=pbinom(0:40, 40, 0.4))  
plot(x$x, x$p, type="h", ylim=c(0, 1),  
lwd=5)  
lines(x$x, x$F, type="o")
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Poissonovo rozdělení

`dpois (x, lambda)` – rozdělení pravděpodobnosti

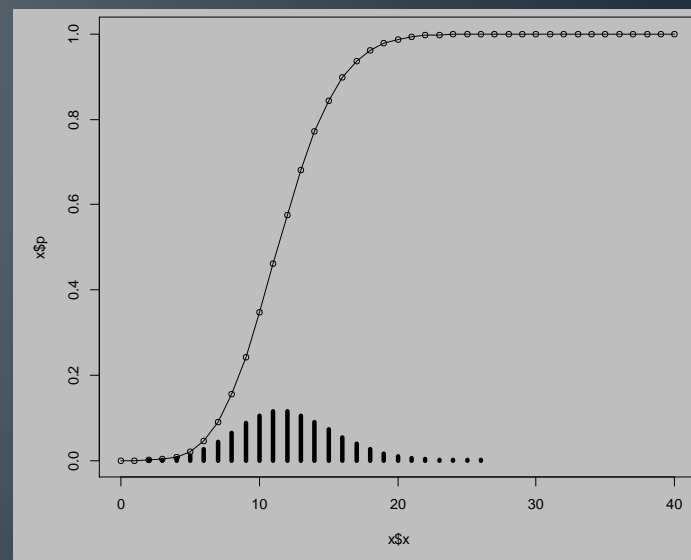
`ppois (q, lambda)` – distribuční funkce

`qpois (q, lambda)` – kvantily rozdělení

`Rpois (n, lambda)` – generátor náhodných čísel

Lambda – průměrný počet jevů v čase nebo prostoru

```
x<-  
data.frame(x=0:40,p=dpois(0:40,12),F=ppois(0:40,12))  
plot(x$x,x$p,type="h",ylim=c(0,1),lwd=5)  
lines(x$x,x$F,type="o")
```


Negativně binomické rozdělení

`dnbinom (x, size, prob, mu)` – rozdělení
pravděpodobnosti

`pnbinom (x, size, prob, mu)` – distribuční funkce

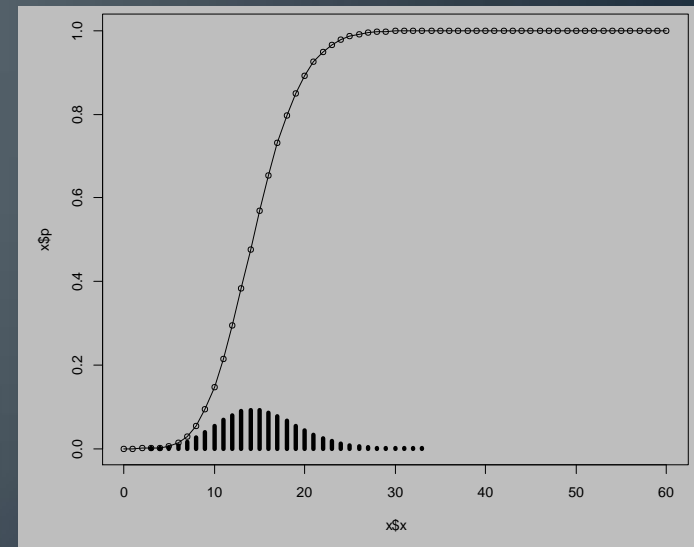
`qnbinom (p, size, prob, mu)` – kvantily rozdělení

`rnbinom (p, size, prob, mu)` – generátor
náhodných čísel

`prob` – pravděpodobnost úspěchu

`mu` – alternativní zápis pomocí průměru

```
x<-  
data.frame(x=0:60,p=dnbinom(0:60  
,60,0.8),F=pnbinom(0:60,60,0.8))  
plot(x$x,x$p,type="h",ylim=c(0,1  
) ,lwd=5)  
lines(x$x,x$F,type="o")
```


Spojité rozdělení náhodné proměnné

Normální rozdělení

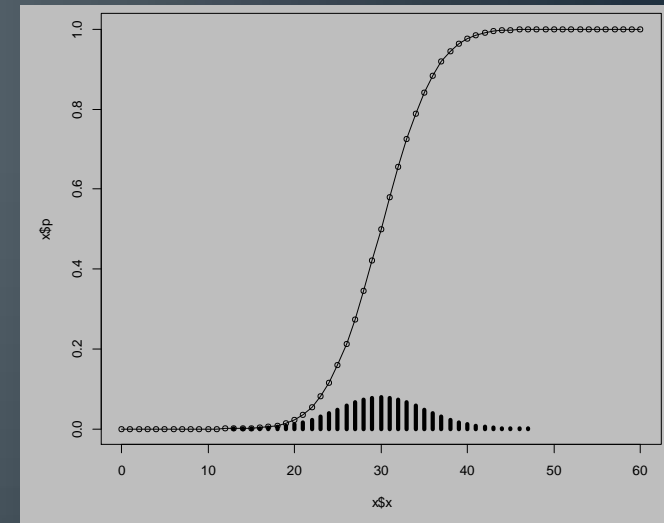
`dnorm (x, mean, sd)` – hustota
pravděpodobnosti

`pnorm (q, mean, sd)` – distribuční funkce

`qnorm (p, mean, sd)` – kvantil rozdělení
náhodné proměnné

`rnorm (n, mean, sd)` – generátor
náhodných čísel

```
x<-  
data.frame(x=0:60, p=dnorm(0:60  
, 30, 5), F=pnorm(0:60, 30, 5))  
plot(x$x, x$p, type="h", ylim=c(0  
, 1), lwd=5)  
lines(x$x, x$F, type="o")
```


χ^2 rozdělení

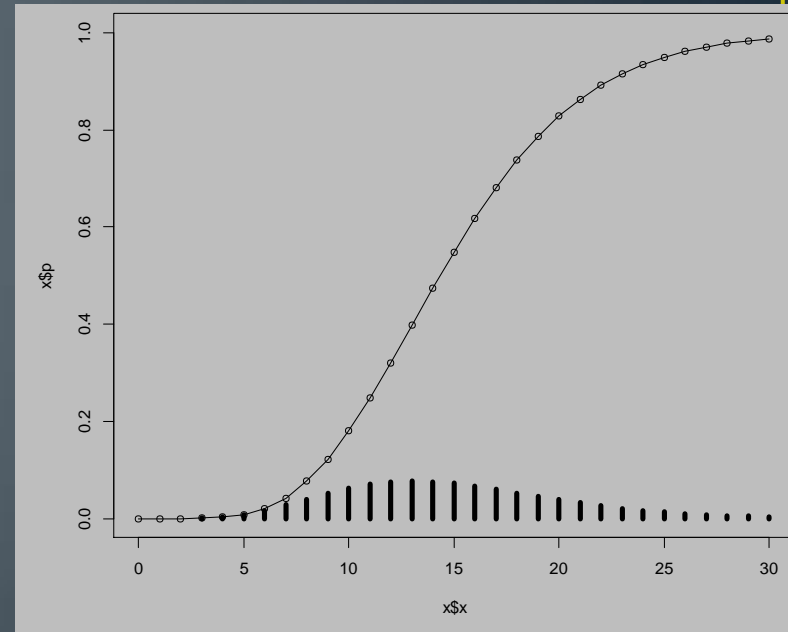
`dchisq (n, df)` – hustota
pravděpodobnosti

`pchisq (q, df)` – distribuční funkce

`qchisq (p, df)` – kvantil rozdělení náhodné
proměnné

`rchisq (n, df)` – generátor náhodných čísel

```
x<-  
data.frame(x=0:30,p=dchisq  
(0:30,15),F=pchisq(0:30,15  
) )  
plot(x$x,x$p,type="h",ylim  
=c(0,1),lwd=5)  
lines(x$x,x$F,type="o")
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

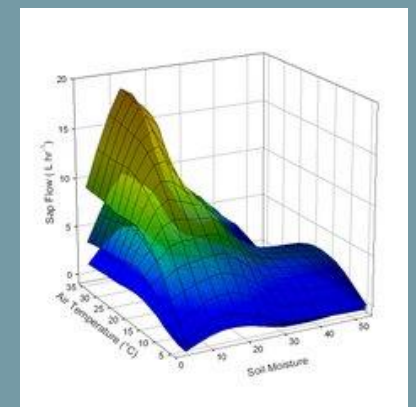
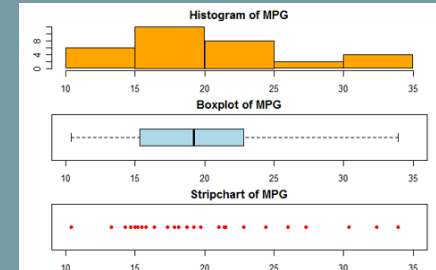
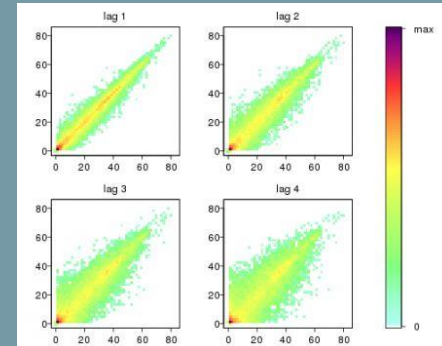

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základy práce v prostředí R 5

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní charakteristiky dat

exploatační analýza dat

Charakteristiky polohy

`min ()`

`max ()`

`median ()`

průměr

`mean ()`

Vážený průměr

`weighted.mean (x, w)` x- hodnoty, w- jejich váhy

`x<-rpois (0:2000, 50)`

`quantile (x, prob=c (0.2, 0.5, 0.6, 0.8))`

Harmonický průměr

`harm<-function (x) length(x) /sum (1/x)` - výpočet rychlosti

Geometrický průměr

`geom<-function (x) prod(x)^(1/length(x))` - výpočet průměrného růstu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristiky variability

`Var ()` rozptyl

`Sd ()` směrodatná odchylka

`fivenum ()` počítá minimum, dolní kvantil, median, horní kvantil, maximum

`boxplot ()` funkce `boxplot` je jednou z nejpoužívanějších v exploatační analýze dat

```
x<-rpois(0:2000,50)
```

```
boxplot.stats(x)
```

Počítá charakteristiky polohy a variability

`$stats` minimální (30) a maximální hodnota (70), dolní kvantil (45) horní kvantil (55), medián je (50)

`$n` počet hodnot

`$conf` výpočet konfidenčních intervalů

`$out` odlehlé hodnoty

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

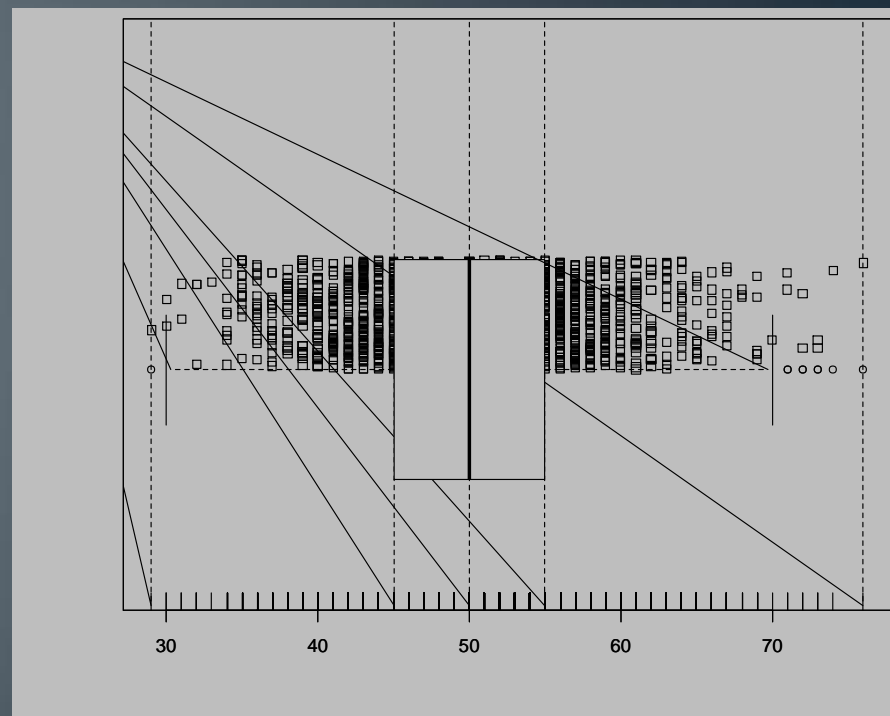

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Boxplot a stripchart

```
stripchart (x,"jitter")  
abline (v=fivenum (x) ,lty=2)  
boxplot (x,horizontal=T,add=T  
,at=0.9)  
rug (x)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

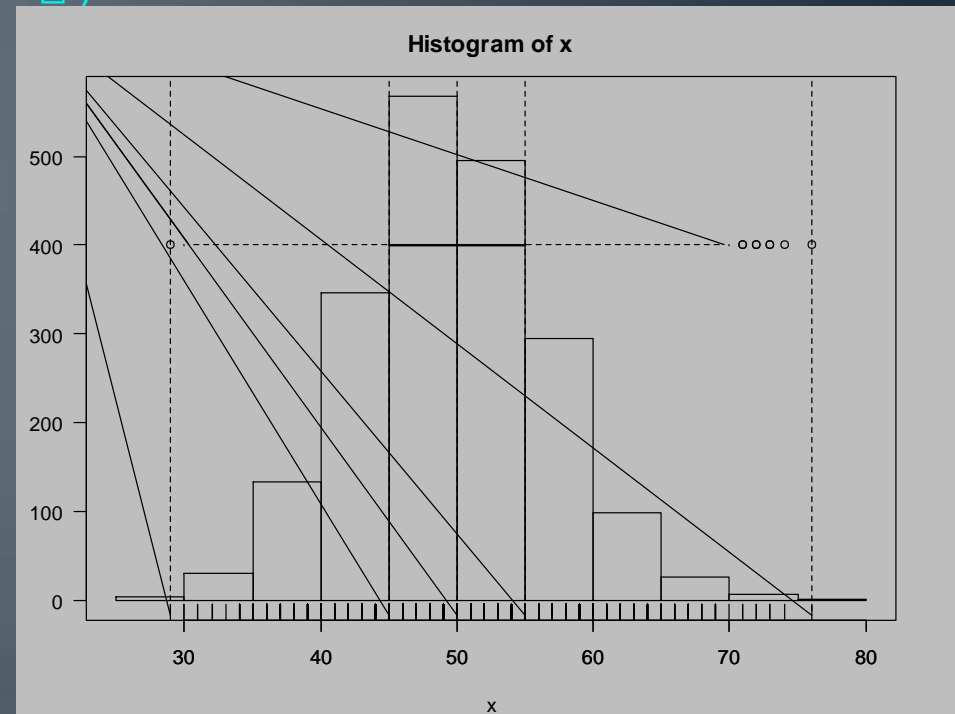

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

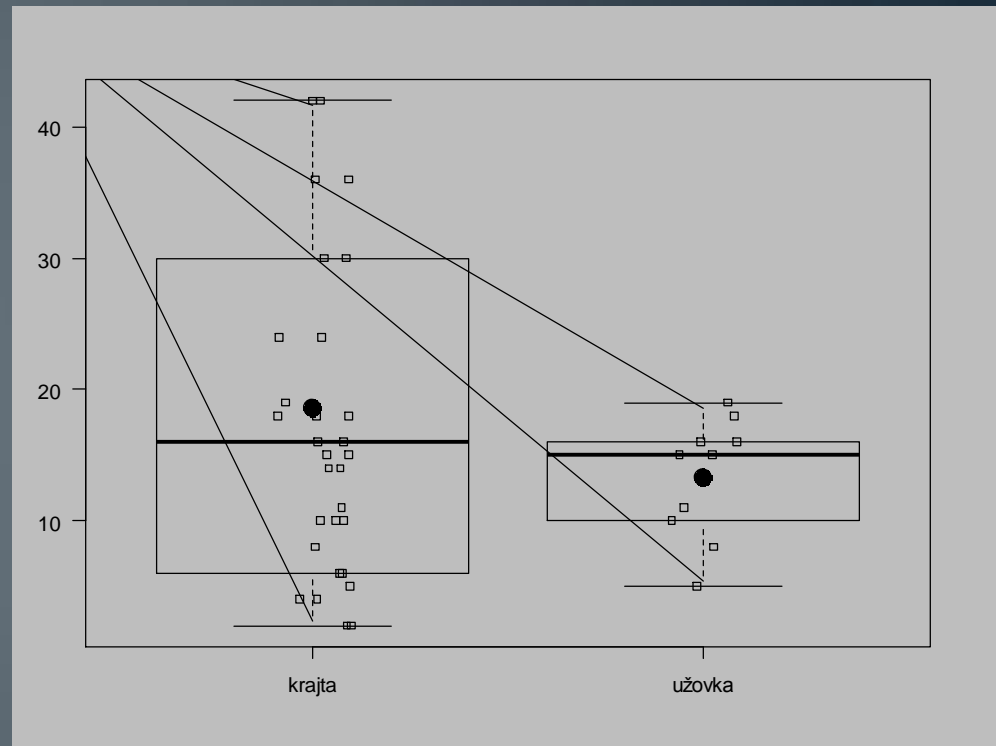
Histogram

```
hist(x, ylab="četnost")  
boxplot(x, horizontal=T,  
add=T, boxwex=4, at=400)  
abline(v=fivenum(x), lty=2)  
rug(x)
```


boxplot

```
krajta<-  
c(12,14,16,20,24,28,24  
,30,36,42)  
užovka<-  
c(5,8,10,11,15,18,16,1  
5,19,16)  
boxplot(cbind(krajta,u  
žovka),ylab="hmotnost  
těla")  
stripchart(list(krajta  
,užovka),"jitter",vert  
ical=T,add=T,cex=0.8)  
points(1:2,c(mean(kraj  
ta),mean(užovka)),pch=  
20,cex=3)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

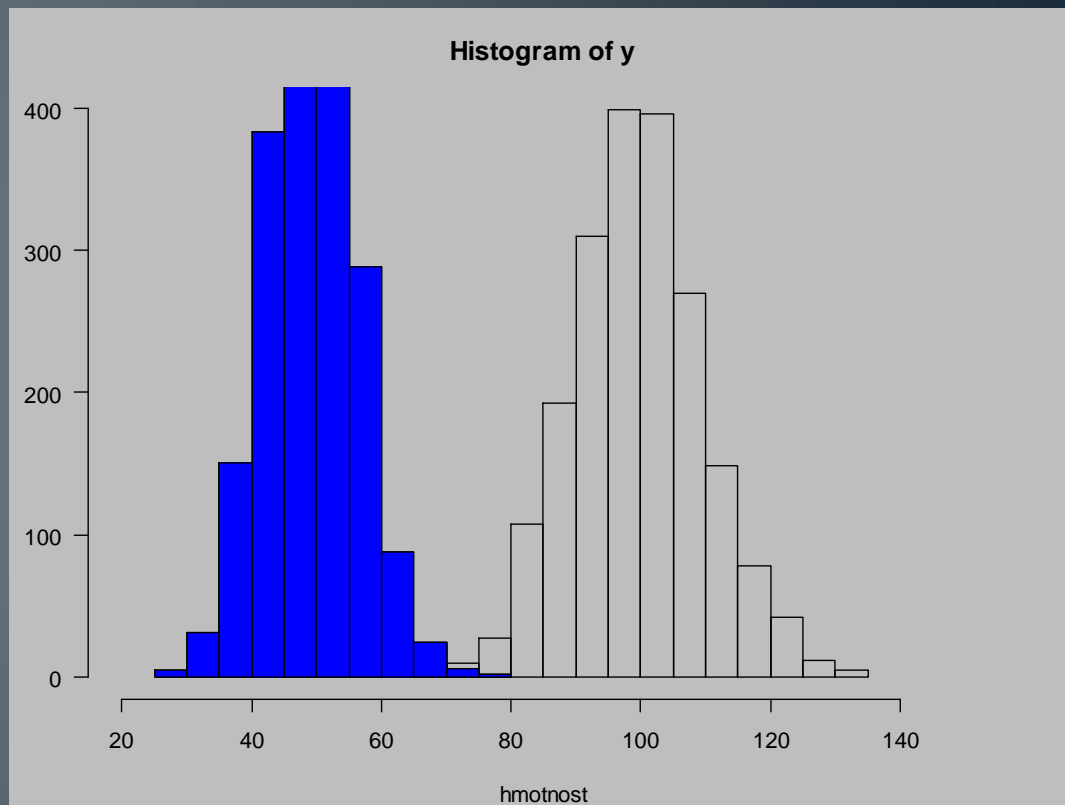

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

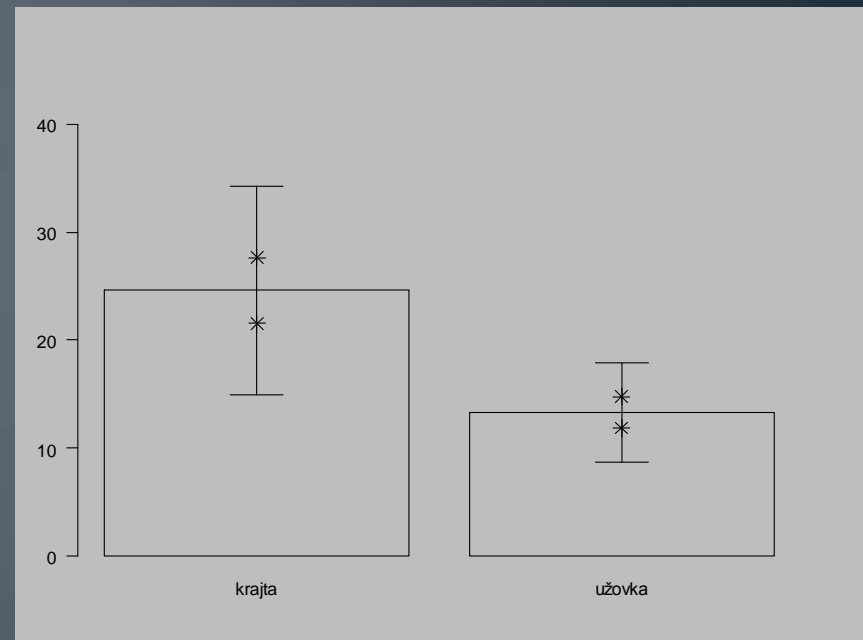
četnosti

```
x<-rpois(0:2000,50)
y<-rpois(0:2000,100)
hist(y,xlab="hmotnost",ylab="četnosti",x
lim=c(20,150))
hist(x,add=T,col="blue")
```


Sloupcový graf

```
avg<-  
c(mean(krajta),mean(užovka))  
sdd<-  
c(sd(krajta),sd(užovka))  
střed<-barplot(avg,plot=F)  
barplot(avg,names.arg=c("krajta",  
"užovka"),ylab="hmontnost",ylim=c(0,45))  
arrows(střed,avg-sdd,střed,avg+sdd,angle=90,c  
ode=3)  
my.se<-  
sdd/sqrt(c(length(krajta),length(užovka)))  
points(rep(střed,2),c(avg-my.se,avg+my.se),pch=4,cex=1.5)
```


evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ